

WIJ ZIJN VALKENSWAARD

COLLEGEPROGRAMMA 2022-2026

Voorwoord

Wij zijn Valkenswaard

Valkenswaard is een prachtig groene, bruisende gemeente, waar het fijn wonen en recreëren is. Met volop plekken om plezier te maken en op avontuur te gaan in de buitenlucht. Een mooie plek voor inwoners en bezoekers, met extra aandacht voor jongeren en jonge gezinnen. En daar zijn we trots op. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties werken we aan een gezonde en duurzame leefomgeving, waarin iedereen kan meedoen. Zodat Valkenswaard ook in de toekomst een fijne plek blijft.

We maken ons hard voor ons dorp. Om te zorgen dat Valkenswaard een fijne plek blijft, moeten we de goede dingen onderhouden en blijven investeren in het realiseren van plannen. Onze ambities zijn dan ook opgenomen in dit collegeprogramma. Het raadsprogramma, gepresenteerd door de gemeenteraad, is een mooie voorzet waarop we verder mochten borduren.

Als college staan we in dienst van onze inwoners en ons dorp. Samen maken we keuzes gericht op de toekomst. Keuzes die ons dorp en het dagelijks leven van onze inwoners ten goede komen. We werken samen met de gemeenteraad, onze inwoners, ondernemers en organisaties. Want wij samen staan voor ons Valkenswaard. Wij zijn Valkenswaard!

Veel leesplezier!

Namens burgemeester en wethouders,

Anton Ederveen,

burgemeester

De koers van Valkenswaard

Valkenswaard heeft ambitie: het realiseren van de Toekomstvisie 2040. We kiezen ervoor om vanuit onze kracht en specialiteit als Valkenswaard bij te dragen aan het succes van onze regio. Dit doen we door te focussen op kwaliteit van leven in Valkenswaard en FF Offline recreatie in Valkenswaard te stimuleren en te faciliteren. Zo versterken we tegelijkertijd de kracht van Valkenswaard, bieden we een antwoord op nieuwe ontwikkelingen én leveren we een actieve bijdrage aan de Brainportregio. Dit doen we in het belang van onze inwoners en de instellingen en bedrijven, waarmee we gezamenlijk iedere dag opnieuw maken waar Valkenswaard voor staat; een groene, bruisende gemeente, waar het fijn wonen en recreëren is.

In juni 2022 heeft de gemeenteraad van Valkenswaard een raadsprogramma vastgesteld. Met dit raadsprogramma bestempelt de gemeenteraad een aantal maatschappelijke ontwikkelingen als zeer urgent. Ook geeft het raadsprogramma (niet limitatief) inzicht in de majeure politieke thema's die deze raadsperiode van groot belang zijn voor de gemeenteraad. Vanuit die urgente ontwikkelingen en majeure politieke thema's geeft het raadsprogramma namens de gemeenteraad antwoord op de vraag 'Wat willen we deze bestuursperiode bereiken?'.

Vervolgens heeft de gemeenteraad het college verzocht om dit raadsprogramma te vertalen en verder uit te werken in een collegeprogramma, met nadrukkelijke aandacht voor de genoemde urgente ontwikkelingen en majeure thema's.

Het raadsakkoord is daarmee een kaderstellende opdracht van de gemeenteraad aan het college.

Het collegeprogramma zet kaders om in uitvoeringplannen

Onze maatschappij verandert snel en wordt steeds complexer. Het college wil hierop kunnen inspelen en heeft de lijn daarvoor afgelopen jaren reeds ingezet. Het college leest in het raadsprogramma een herbevestiging van die ingeslagen weg, waarbij aanvullend een politieke koers wordt geschetst op majeure opgaven, zoals de woonopgave, klimaatverandering, regionale samenwerking, het leefbaar houden van onze wijken en kernen en de opgaven in het sociaal domein. Het collegeprogramma werkt deze opgaven verder uit en integreert de gewenste ontwikkelingen in werkwijze zoals die zijn geschetst in het raadsprogramma; geen dichtgetimmerd document dat na een jaar alweer achterhaald is, maar dynamisch en passend bij deze tijd.

Naast een verdere uitwerking van het raadsprogramma, richt het collegeprogramma zich op het totale takenpakket van de gemeente. Het college beantwoordt met dit collegeprogramma op haar beurt (op hoofdlijnen) de vraag 'wat willen we deze bestuursperiode bereiken?'. Daarbij zijn het raadsprogramma en de Toekomstvisie 2040 het kompas.

Dit collegeprogramma vormt zo een uitvoeringsgerichte opdracht van het college aan de ambtelijke organisatie.

Keuzes maken en prioriteiten stellen is noodzakelijk

Valkenswaard heeft grote ambities. De middelen en capaciteit zijn beperkt en de financiële positie van de gemeente moet worden versterkt. Risico's, waaronder de kosten binnen het sociaal domein en economische ontwikkelingen zoals inflatie, blijven echter bestaan. Dit vraagt om verantwoord financieel beleid, het maken van scherpe keuzes en het stellen van heldere prioriteiten. In onze keuzes wegen wij continu af of gemeentelijke activiteiten bijdragen aan het realiseren van de Toekomstvisie 2040. Op basis van deze afweging stellen wij onze prioriteiten.

Jaarlijkse reflectie middels de P&C cyclus

Jaarlijks zijn er, via de Planning & Control cyclus, meerdere momenten van reflectie op de voorgenomen keuzes en prioriteiten. Jaarlijks worden hiervoor o.a. een nota kaders en een programmabegroting opgesteld, waarbij (opnieuw) antwoord wordt gegeven op drie vragen:

- 1. Wat willen we bereiken?
- 2. Wat gaan we daarvoor doen?
- 3. Wat mag het kosten?

De eerste van deze vragen is in het raadsprogramma en collegeprogramma al tweemaal beantwoord. Eenmaal met een kaderstellend antwoord en eenmaal met een uitvoeringsgericht antwoord. In de nota kaders en de programmabegroting wordt nogmaals ingegaan op deze vraag, maar dan wordt deze specifiek uitgewerkt voor het volgende jaar.

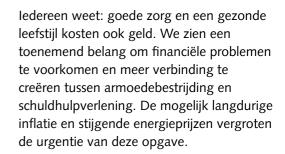
Het college legt met deze documenten een voorstel voor aan de raad waarin zij uiteenzet wat ze het volgende jaar wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat dat gaat kosten (en geeft zo vanuit haar perspectief ook antwoord op de tweede en derde vraag). De gemeenteraad besluit uiteindelijk of dit voorstel akkoord is of dat er wijzigingen doorgevoerd moeten worden en stelt daarbij ook de gevraagde middelen beschikbaar.

Oog voor iedereen

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

De zorgvraag in onze samenleving zal door o.a. vergrijzing flink toenemen. Mensen worden ouder en wonen langer thuis. We zien een toename van ouderdoms- en welvaartziektes en een ongezonde leefstijl. Steeds meer inwoners krijgen daarnaast te maken met psychische klachten als stress, burn-outs en verward gedrag.

Al deze uitdagingen brengen ook kansen met zich mee. De aandacht voor gezondheid groeit. Lokaal, regionaal, nationaal en internationaal staat gezondheid steeds vaker als een van de grote maatschappelijke opgaven op de agenda. Het belang van preventie, zoals het positieve effect van een gezonde leefstijl op onze zorgvraag, wordt daardoor steeds duidelijker en breder bekend binnen de maatschappij.

In Valkenswaard hebben we oog voor iedereen: iedereen mag en kan meedoen in de samenleving. We willen dat inwoners in goede gezondheid prettig oud kunnen worden in hun eigen leefomgeving. En dat zij zeker kunnen zijn van basisbehoeften als onderdak, voeding en warmte. Daarom hebben we de volgende ambities opgesteld.

- We gaan uit van het principe van 'positieve gezondheid'. We kijken daarbij naar wat mensen wél kunnen en wat zij daarvoor nodig hebben; gezondheid is meer dan alleen 'niet ziek zijn'.
- De kern van ons beleid is preventie en vroegsignalering ter voorkoming van armoede, schulden, eenzaamheid, gezondheidsproblemen en een (gespecialiseerde) zorgvraag.
- We stellen een nieuw, integraal, preventief armoedebeleid op voor onze gemeente.
- We verbeteren de toegankelijkheid van onze zorg (indien mogelijk via één loket).
- We gaan aan de slag met het ontwikkelen en transformeren van het lokaal en regionaal stelsel van (gespecialiseerde) jeugdhulp, zodat deze passend en toekomstbestendig wordt en we zetten in op jeugdwerk.

- We ontwikkelen specifieke maatregelen om de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) beheersbaar te krijgen als gevolg van het abonnementstarief en de vergrijzing.
- We zetten in op meer grip krijgen op individuele voorzieningen en op de doorontwikkeling van het aanbod aan dagbesteding en begeleiding.
- We zetten in op innovatieve ontwikkelingen, technologie en netwerkversterking binnen de (informele) zorg. Vrijwilligers, mantelzorgers en andere zorgverleners worden actief ondersteund en gewaardeerd. Zodat zij gemotiveerd blijven en dat extra steentje kunnen bijdragen aan de zorg die nodig is in een tijd waarin steeds meer ouderen leven. We verkennen o.a. de mogelijkheden van leefcirkels.
- We geven inwoners waar nodig hulpmiddelen en ondersteuning zodat zij de mogelijkheid hebben om mee te doen.

Verbonden met elkaar

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

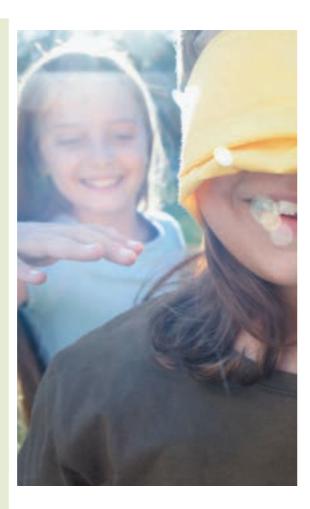
Valkenswaard kent een sterke sociale cohesie en goede verbinding tussen mensen binnen onze gemeente. Dit komt onder andere door ons uitgebreide verenigingsleven en evenementen- en cultuuraanbod. Kunst, cultuur en sport brengen mensen met verschillende perspectieven samen en verenigingen dragen bij aan een gezamenlijk gevoel van trots en verantwoordelijkheid voor alles waar Valkenswaard voor staat.

In de huidige samenleving, binnen én buiten Valkenswaard, zien we echter ook een groeiende tweedeling tussen verschillende groepen. Bijvoorbeeld tussen mensen met een verschillende culturele of sociaaleconomische achtergrond of tussen mensen met verschillende denkbeelden over onze maatschappij. Door toenemende digitalisering kom je steeds minder met mensen in aanraking die niet op je lijken en andere meningen en voorkeuren hebben. Dit zorgt voor minder wederzijds begrip, minder onderlinge uitwisseling en zelfs polarisatie en dit terwijl we als overheid steeds meer inzetten op die verbondenheid met elkaar. Elkaar kennen en een handje helpen wordt dan steeds minder vanzelfsprekend terwijl we elkaar juist zo makkelijk zouden kunnen helpen.

Waar we als gemeente aan blijven werken, is meer verbondenheid tussen inwoners. Bijvoorbeeld tussen inwoners met een verschillende culturele achtergrond, opleidingsniveau of inkomen. Deze onderlinge verbinding leidt tot een betrokken houding en voorkomt polarisatie: iedereen wil een steentje bijdragen aan de samenleving. Om dit te bereiken hebben we verschillende ambities geformuleerd.

- We zetten actief in op het behoud van een sterke sociale cohesie, zodat onze inwoners kunnen deelnemen aan de vele activiteiten en verenigingen die Valkenswaard heeft. En zodat we oog blijven hebben voor elkaar.
- Hiervoor blijven we informele netwerken en samenwerking ondersteunen, met directe partners en professionals en vrijwilligers onderling. Dit trekken we ook breder, om zo onderwijs, wonen, sport, cultuur en economie intensiever bij het sociaal domein te betrekken.
- We dragen ons steentje bij aan een menselijke opvang van vluchtelingen en voldoen aan de opgave voor huisvesting van statushouders.
- We richten de ondersteuningsstructuur in onze wijken nog beter in, zodat de betrokkenheid bij en veiligheid in wijken toeneemt.
- Onze aanpak vertalen we wijkgericht.
   Oftewel: we hebben aandacht voor wat nodig is in elke wijk en spelen daarop in. Daarbij kijken we bijvoorbeeld naar ontmoetingsplekken in de wijken.
- We hebben extra aandacht voor de thema's ondermijnende en digitale criminaliteit en brengen dit ook over aan onze inwoners, ondernemers en publiekprivate samenwerkingsverbanden. Goede onderlinge verbondenheid heeft hierop een preventieve uitwerking.

Paradijs voor opgroeiende kinderen

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

In heel Nederland, ook in de gemeente Valkenswaard, zien we dat kansenongelijkheid vanaf de geboorte invloed heeft op de ontwikkeling en toekomst van een individu. De impact van de thuissituatie op het leven van kinderen is groot. Kinderen met ouders die afkomstig zijn uit een ander land en de Nederlandse taal minder beheersen, die het financieel moeilijk hebben of die praktisch geschoold zijn, doorlopen hun onderwijsperiode meestal minder soepel dan kinderen met theoretisch geschoolde, taalvaardige en financieel draagkrachtige

ouders. Deze ongelijkheid wordt zo van generatie op generatie doorgegeven en zorgt voor een patroon dat zichzelf versterkt en zeer moeilijk te doorbreken is.

Daarnaast heeft de coronapandemie invloed gehad op het onderwijs en op het mentaal welzijn en de weerbaarheid van kinderen.

Daarom is er de komende tijd extra aandacht nodig voor onderwijsachterstanden, mentaal welzijn, weerbaarheid en brede talentontwikkeling. Hier ligt een belangrijke link met sport- en cultuureducatie.

Hoe spelen we hierop in?

De komende vier jaar gaan we actief inzetten op de uitdagingen die we zien op het gebied van jeugd en onderwijs. Zodat kinderen hun talenten, interesses, ambities en dromen volop kunnen ontdekken en ontwikkelen. En zodat ze gezond kunnen opgroeien in een veilige omgeving. Om dit te bereiken hebben we verschillende ambities opgesteld, waarmee we de komende collegeperiode aan de slag gaan.

- We realiseren een doorgaande ontwikkellijn. Dit betekent dat we kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs vloeiend op elkaar laten aansluiten. Daarbij kijken we zoveel mogelijk wijkgericht naar wat nodig is op het gebied van onderwijs, kinderopvang, sport en cultuur.
- We sporen onderwijsachterstanden vroegtijdig op en pakken deze aan. Zodat kinderen beter kunnen meekomen met hun leeftijdsgenoten en een kansrijkere jeugd krijgen. Armoede onder jeugd wordt actief gesignaleerd en opgepakt.
- Samen met schoolbesturen, kindpartners, zorgpartners en wijkbewoners verbeteren we (de inrichting van) onze schoolgebouwen. Goede onderwijshuisvesting is heel belangrijk voor goed onderwijs.
- We stimuleren samenwerking tussen scholen en het bedrijfsleven om het onderwijsaanbod optimaal en op maat aan te kunnen bieden binnen de gehele Brainportregio.
- We bedden de brede welvaartsagenda die in de Brainportregio wordt ontwikkeld, onder andere op het gebied van onderwijs en veiligheid, in onze werkwijze.

Actief in beweging

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Sport en bewegen dragen bij aan een gezonde leefstijl, in zoverre zelfs dat sport en bewegen door hun positieve invloed op onze gezondheid ook bijdragen aan het verminderen van onze zorgvraag. Beweging heeft dus een bijzonder preventief effect op gezondheidsproblematiek. Een leven lang actief blijven, is daarom van groot belang om gezond oud te worden en thuis te kunnen blijven wonen.

Door toenemende individualisering ontstaan nieuwe vormen van sporten en bewegen. Deze vragen om andere voorzieningen dan de 'klassieke sporten', zoals voetbal of hockey. Als gemeente willen we gezond, actief en sociaal leven stimuleren. Daarbij hoort zowel de mogelijkheid om individueel te sporten als de mogelijkheid om in groepsverband te sporten. Sporten in groepsverband is tegelijk ook onlosmakelijk verbonden met de sociale cohesie die Valkenswaard kenmerkt.

Daarnaast zien we dat er door corona extra aandacht nodig is voor onderwijs-achterstanden en extra inzet op het mentaal en fysiek welzijn en de weerbaarheid van de jeugd. Een fysiek gezonde conditie is essentieel voor leerprestaties. Een gezonde, actieve leefstijl en gezonde voeding zijn hierin onmisbaar. Een rol is hierbij weggelegd voor sporteducatie, zodat kinderen hun talenten en passies kunnen ontwikkelen én meer aansluiting vinden bij leeftijdsgenoten.

Hoe spelen we hierop in?

Valkenswaard is een gezonde, levendige gemeente die uitnodigt tot actief leven. Dát is onze ambitie. Inwoners kunnen er naar eigen wens sporten en bewegen. We hebben in Valkenswaard niet alleen oog voor klassieke sporten, maar bieden ook de ruimte om constant te kunnen bewegen in elke levensfase. Wat is nodig om dit te bereiken?

- We bevorderen toegang tot sport en bewegen, zodat meer mensen fitter worden, een gezonde leefstijl hebben en makkelijker mee kunnen doen in de samenleving.
- We zetten in op een diversiteit aan sporten en focussen op breedtesport.
   Onder dat laatste verstaan we sport als vrijetijdsbesteding, die toegankelijk is voor verschillende (doel)groepen inwoners.
- We werken aan een openbare ruimte die jong en oud op een laagdrempelige manier uitnodigt om te (samen) bewegen en te ontmoeten. Dit zie je terug in goede fietspaden, speeltuintjes en pleintjes waar je een snelle workout kunt doen.
- We werken aan aantrekkelijke, multifunctionele sportvoorzieningen waarbinnen sportverenigingen elkaar versterken. Hiervoor is nauwe samenwerking en het delen van kennis, expertise, ruimte en menskracht heel belangrijk.

Samen werken

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

In de Brainportregio staan we voor een enorme groeispurt. De verwachting is dat de werkgelegenheid tot 2030 groeit met zo'n 70.000 tot 100.000 arbeidsplaatsen. Valkenswaard is onderdeel van deze regio en heeft er veel belang bij dat de regio sterk is. Deze grote ontwikkeling van onze regio biedt namelijk veel kansen: Voor onze inwoners om zich te ontwikkelen, voor Valkenswaard als recreatieve gemeente en woongemeente en voor ondernemers, het MKB en onze middenstand. Deze kansen willen we graag pakken en het succes willen we graag behouden.

De economische groei in Valkenswaard wordt bijvoorbeeld zichtbaar en tastbaar door de bedrijvigheid op de Schaapsloop. Valkenswaard heeft geen ruimte meer om het bedrijventerrein verder uit te breiden. Als gemeente kunnen we in samenwerking met het bedrijfsleven wel kijken naar de kwaliteit en efficiëntie van het bestaande bedrijventerrein. Bijvoorbeeld door het faciliteren van verhoging, zodat o.a. kantoorfuncties op de begane grond verplaatst kunnen worden naar een hogere verdieping en er meer vloeroppervlakte beschikbaar komt op hetzelfde perceel.

Tegelijk met de enorme groei zien we dat de arbeidsmarkt onder druk staat, vooral in de zorg en technische sector. Met de toenemende vergrijzing en de krapte op de arbeidsmarkt die onze regio nu al kent, zal het moeilijker worden om gekwalificeerde medewerkers aan te trekken en vast te houden voor deze banen. Aan de andere kant biedt een krappe arbeidsmarkt volop kansen om mensen te laten meedoen op de arbeidsmarkt.

mag en kan meedoen. We zien een groep werknemers die niet goed meekomt met de snelheid van alle ontwikkelingen, bijvoorbeeld door toenemende digitalisering. Deze groep komt hierdoor buitenspel te staan. Het is belangrijk dat werkgevers, die hierin echt een taak hebben, en opleidingsinstituten in de regio samen hun rol pakken, zodat iedereen kan meedoen.

Valkenswaard verandert mee met de voortdurend veranderende regio om de economie vitaal te houden en om alle inwoners een eerlijke kans op werk te geven. Dát is ons streven. Wat is hiervoor nodig?

- We gaan ons economisch beleidskader vernieuwen, en maken hierbij de verbinding met andere beleidsdomeinen.
- We leveren onze bijdrage aan de agenda van Brainport en benutten de kansen die deze samenwerking biedt. Brainport is het economische succesverhaal van onze regio. We zetten daarom in op het vergroten van het aanbod van de leisuresector: de sector van vrijetijdbesteding. Ook hebben we aandacht voor de kwaliteit van dit aanbod.
- We willen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar laten aansluiten, door economie, onderwijs en Werk en Inkomen meer en beter te laten samenwerken.
- We hebben voldoende aandacht voor nieuwkomers. Zo betrekken we hen op tijd bij onze omgeving.
- We sporen onderwijsachterstanden bij inwoners vroeg op, zodat zij beter kunnen meekomen op school, in hun werk én verdere leven.
- We verduurzamen ons bedrijventerrein verder, zodat klimaatadaptatie ook hier goed geborgd is en we klimaatverandering tegengaan.

Verbonden met de regio

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Meer en meer wordt duidelijk dat verstedelijkte gebieden belangrijke impulsen kunnen geven aan innovatie en economische ontwikkeling. De eerder genoemde groeispurt van Brainport heeft niet alleen invloed op de economie, maar ook op onze mobiliteit. Goede, schone en duurzame bereikbaarheid is onmisbaar om de leefbaarheid in deze regio in orde te houden.

Leefbaarheid en bereikbaarheid staan binnen onze regio niet alleen onder druk, maar ook op gespannen voet met elkaar. In regionaal verband wordt intensief naar een oplossing voor dit vraagstuk gezocht, bijvoorbeeld in het project Gezonde Duurzame Leefomgeving. Door te kijken naar slimme

oplossingen, zoals het gebruik van OVhubs en deelvervoer, kan ook Valkenswaard hieraan bijdragen.

Mobiliteit wordt steeds meer een flexibele dienst en eigendom van een auto zal op termijn merkbaar afnemen. Elektrische (deel) voertuigen en persoonlijke datagestuurde (OV-)reisadviezen zullen hier in de toekomst de kern van gaan vormen. Om deze verandering goed op te vangen, moeten we hier nu al op anticiperen. Ook zien we dat de e-bike steeds populairder wordt, wat kansen biedt voor een schoon en leefbaar Valkenswaard. Maar hoe je de gemeente Valkenswaard ook binnenkomt: iedereen ziet en voelt dat diegene in Valkenswaard is door onze uitnodigende entrees.

We hebben de ambitie om de bereikbaarheid van Valkenswaard te verbeteren. Zo blijven we verbonden en kunnen we profiteren van samenwerking in de regio. Daarnaast willen we onze luchtkwaliteit en volksgezondheid verbeteren. Dat vraagt om duurzame oplossingen.

- We actualiseren ons gemeentelijk mobiliteitsplan en starten met de uitvoering van het daaraan gekoppelde uitvoeringsplan. Hierbij wegen we toenemende verkeersdruk mee in het stellen van prioriteiten binnen onze projecten. Ook actualiseren we ons parkeerbeleid.
- We upgraden de oude grenscorridor N69 tot een gezonde, duurzame leefomgeving samen met de betrokken partners.
- We dringen intensief verkeer in het centrum terug en bevorderen de doorstroming van onze 'centrumruit', zodat het centrum rustiger wordt en de wijken en kernen in onze gemeente beter bereikbaar worden.
- We stimuleren het gebruik van (hoogwaardig) openbaar vervoer, de fiets, elektrisch rijden en andere milieubewuste vervoersmogelijkheden. Natuurlijk stimuleren we dit ook als werkgever.
- Om onze dorpen nog beter bereikbaar te maken, zetten we in op het realiseren van OV-hubs. Dit zijn (kleinschalige) knooppunten waar je kunt overstappen van eigen vervoer naar openbaar vervoer en omgekeerd.
- Doordat er meer elektrische voertuigen in onze samenleving komen, moeten we als gemeente ook bijblijven met de faciliteiten voor deze voertuigen met laadinfrastructuur.

• We zetten in op een goede toegankelijkheid en veiligheid voor voetgangers en fietsers. Hiervoor realiseren we een uitnodigend en goed onderhouden routenetwerk voor fietsen op basis van het hoofdroutenetwerk. Dat doen we ook voor wandelen en paardrijden. Zo wordt goede mobiliteit ook met recreatie verbonden.

Bouwen voor onze toekomst

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Op dit moment is de vraag naar woningen groter dan het aanbod, zoals op heel veel plekken in Nederland. Binnen de Brainportregio zijn naar schatting tussen de 70.000 en 90.000 extra woningen nodig tot 2030. Starters hebben het bijzonder moeilijk. Ook de huursector ervaart problemen: de huur van huurwoningen in de vrije sector blijft stijgen, terwijl huurders er niet of bijna niet in slagen een koopwoning te krijgen. Doorstroming vindt hierdoor maar weinig plaats.

Als we kijken naar de woningvraag, dan zien we dat zowel de behoefte aan levensloopbestendige woningen als de behoefte aan eenpersoons woningen groeit. Het gemiddeld aantal gezinsleden per gezin daalt. Dit betekent dat er meer woningen nodig zijn voor hetzelfde aantal mensen. Al deze uitdagingen worden door de aantrekkingskracht van Brainport nog verder vergroot.

Daarnaast is klimaat een belangrijk thema. Klimaatverandering is één van de grootste bedreigingen waar de mens ooit voor heeft gestaan. Het steeds sterker veranderende weer (stortbuien, wateroverlast, hitte en droogte) laat zien dat klimaatverandering op dit moment al een heel dringend probleem is. Om nog grotere negatieve gevolgen in de toekomst te kunnen voorkomen, moeten we nú handelen.

Hoe spelen we hierop in?

Om te voorzien in de woonbehoefte, gaan we verschillende ambities bepalen. Deze hebben aandacht voor het klimaat en zorgen ervoor dat elke doelgroep prettig in Valkenswaard kan wonen. Wat heeft de leefomgeving écht nodig? Die vraag is steeds ons uitgangspunt, voor gezonde, veilige en groene wijken en voor natuurlijke balans tussen groen en water.

- We updaten onze woonvisie en werken een uitvoeringsprogramma wonen uit.
   We willen een passende en duurzame woningvoorraad, die aansluit op de behoeften van onze inwoners.
- In deze woonvisie richten we ons onder andere op betaalbaar wonen, op woonzorgcombinaties en op alternatieve woonvormen. We hebben dus oog voor woningzoekenden uit verschillende groepen van de samenleving.
- Hoewel we ons voornamelijk richten op vergroten van de woningvoorraad door

- 'inbreiding', bijvoorbeeld door leegstaande winkels te transformeren naar woningen, verkennen we ook de mogelijkheden voor uitbreiding en creatieve mogelijkheden voor woningbouw in de toekomst.
- Om draagvlak voor ons hoge voorzieningenniveau, dat o.a. bestaat uit onze sportvoorzieningen, cultuur, evenementen en maatschappelijke voorzieningen, te behouden en zelfs uit te bouwen, is het nodig dat ons inwoneraantal blijft groeien. De doelgroepen jongeren, starters en jonge gezinnen zijn daarbij extra belangrijk.

- Naast woningen, richten we ons ook op meer ruimte voor spelen, ontmoetingen, groen en wateropvang. Zo maken we onze openbare ruimte aantrekkelijker en veiliger voor kinderen. Bij nieuwe woningontwikkelingen stellen we daarom een groennorm als randvoorwaarde.
- Vanuit de gedachte van de Omgevingswet maken we samen met onze inwoners, bedrijven en belangenorganisaties integrale keuzes over de inrichting en waardering van de fysieke leefomgeving. Deze vertalen we in de omgevingsvisie en het omgevingsplan die de komende jaren inhoud zullen krijgen. Daarbij omarmen we initiatieven van inwoners en nemen deze op in het ruimtelijk beleid van onze gemeente.
- We zoeken de samenwerking met partners binnen en buiten onze gemeente om de stikstofopgave passend op te vangen.
- We gaan voor een flinke afname van de CO2-uitstoot, in lijn met het Nationaal Klimaatakkoord. Hiervoor gaan we actief aan de slag met het uitvoeren van onze duurzaamheidsvisie.
- We willen lokaal invulling geven aan de klimaatopgave door energiebesparing in de gebouwde omgeving te stimuleren, opwek van duurzame energie te faciliteren en het aardgasvrij maken van bestaande woningen (nieuwbouw is reeds aardgasvrij) en andere gebouwen te begeleiden. Dit doen we bovendien in goed overleg met onze inwoners om een goede aanpak te bepalen.

- We zetten ons in om de hoeveelheid restafval in Valkenswaard omlaag te brengen.
- Natuurlijk geven we als gemeente ook het goede voorbeeld, door onze gebouwen te verduurzamen en waar mogelijk energie te besparen en afval te reduceren en te scheiden.

(on)Herkenbaar centrum

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Het centrum van Valkenswaard is een aantrekkelijke ontmoetingsplek waar mensen graag samenkomen. Het is een plek waar je herinneringen maakt en ophaalt en waar je nieuwe vrienden ontmoet of oude vrienden terug ziet. Het is een plek waar horeca, detailhandel, cultuur en groen samenkomen en waar bezoekers gezellig kunnen winkelen en recreëren, bijvoorbeeld met een drankje op het terras.

Door in te zetten op een compact kernwinkelgebied dringen we leegstand ook de komende 4 jaar terug. Weinig leegstand heeft een positief effect op ons centrum. Zo willen we het mooie karakter van ons centrum behouden en versterken. Ook het omleiden van vrachtverkeer draagt inmiddels bij aan de veiligheid en leefbaarheid van ons centrum.

Valkenswaard biedt het hele jaar door een breed scala aan evenementen, met lokale en regionale tot nationale en internationale bekendheid en aantrekkingskracht. Met deze evenementen wordt levendigheid en lokale samenwerking sterk gestimuleerd. Dit draagt bij aan de sociale cohesie die onze gemeente kenmerkt en zo uniek maakt. Met de weekmarkt en het levendige centrum oefent Valkenswaard bovendien ook nog een belangrijke aantrekkingskracht uit op onze regio, Belgische bezoekers in het bijzonder.

Hoe spelen we hierop in?

Het vernieuwde centrum van Valkenswaard bruist en is onze ontmoetingsplek. Het is ook een hotspot voor ons rijke aanbod aan evenementen. In de winkelstraten vind je aantrekkelijke winkels die bijdragen aan een goede sfeer en net wat anders bieden dan je online kunt vinden. Dat houden we graag vast!

- In lijn met het Masterplan Centrum blijven we werken aan een groener, schoner, levendiger en gezelliger centrum. Met een knusse en intieme sfeer die aansluit op het dorpse karakter van Valkenswaard en een goede afwisseling biedt ten opzichte van het stedelijke Brainport.
- We blijven werken aan een aantrekkelijk en compact kernwinkelgebied, met weinig winkels die leegstaan. Samen met het Centrummanagement werken we aan
- het behoud van goed draaiende winkels in het centrum. Veel ondernemers zijn gestimuleerd om naar het winkelgebied in het centrum te verhuizen. De panden die zij achterlaten, transformeren we bijvoorbeeld tot woningen.
- Voor bestaande én voor nieuwe, innovatieve evenementen biedt Valkenswaard ruimte.

Valkenswaardse trots

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

We koesteren de identiteit van Valkenswaard. Een identiteit die onder andere wordt gevormd door (beeld)bepalende en karakteristieke voorzieningen, zoals monumentale gebouwen, dorpsaanzichten, ander (cultureel) erfgoed en de landelijke omgeving.

De trots die wij voelen voor onze identiteit, wordt gesteund door de UNESCO-erkenning van ons immateriële erfgoed; de corsocultuur en de valkerij. Met onze bandjes, harmonieën, fanfares en evenementen zorgen we ervoor dat er in Valkenswaard altijd iets te beleven valt. Dankzij kleinschalige en grootschalige initiatieven vanuit onze inwoners bruist het leven in Valkenswaard.

Onze culturele voorzieningen, zoals bijvoorbeeld het Valkerijmuseum, het Steendrukmuseum en theater De Hofnar. zijn en tonen een belangrijk onderdeel van die cultuur en identiteit van Valkenswaard. Deze voorzieningen zijn onmisbaar. Kunst en cultuur dragen immers bij aan het welzijn van onze inwoners en aan een sterkere verbondenheid tussen inwoners onderling én in de regio. Daarnaast zijn onze voorzieningen onmisbaar voor goed cultuuronderwijs en het stimuleren van ontwikkelkansen van onze jeugd. Valkenswaard levert bovengemiddeld veel talenten op cultureel gebied, een duidelijke blijk van de waarde van die ontwikkelkansen.

De afgelopen tijd hebben we de culturele voorzieningen in Valkenswaard overeind weten te houden. Het is echter van belang om onze voorzieningen vitaal te houden én bezoekers aan te blijven trekken als we ook in de toekomst onze trots op de cultuur en identiteit van Valkenswaard willen koesteren.

Hoe spelen we hierop in?

Kunst en cultuur dragen bij aan het ontwikkelen van een bredere kijk op de wereld en ons cultureel erfgoed weerspiegelt onze identiteit. Daarom willen we door cultuurdeelname stimuleren dat onze inwoners zichzelf meer ontwikkelen op cultureel gebied.

- We stellen een plan op rondom cultuuronderwijs (technisch vertaald: we voeren de CMK-regeling uit).
- We zetten in op verdere uitvoering van onze cultuurnota en doorontwikkeling van ons aanbod aan cultuureducatie, het Centrum voor Muziek en Dans en evenementenaanbod.
- We nemen de UNESCO-status van het Bloemencorso en de valkerij in Valkenswaard duidelijker op in ons cultuuraanbod.
- We faciliteren en ondersteunen onze musea in hun vraagstuk rondom huisvesting.
- We koesteren en beschermen onze monumenten en cultuurhistorisch erfgoed.
- Onze culturele voorzieningen groeien mee met ons inwoneraantal.

De tuin van Brainport

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Naast een veranderende economie en arbeidsmarkt, verandert ook het leven buiten werktijd flink. Hoe mensen hun vrije tijd besteden en waar ze geld aan uitgeven is de afgelopen tien tot vijftien jaar sterk veranderd. Dit zal zich de komende jaren naar verwachting nog verder ontwikkelen.

Valkenswaard laat duidelijk zien een vrijetijdsgemeente te zijn. Zo kent onze gemeente een rijke natuur van hoge kwaliteit. Omdat mensen hun vrije tijd steeds vaker buiten de deur besteden, is dit bijzonder waardevol in onze gemeente. Als 'groene oase in' of 'tuin van' Brainport kan Valkenswaard zich hier de komende periode nóg sterker op profileren.

Naast dat de tuin van Brainport prettige vrijetijdsbesteding mogelijk maakt, draagt de aandacht voor groen ook bij aan een beter milieu. En dat is belangrijk, want we zien steeds meer plant- en diersoorten verdwijnen. Daar is dus écht actie nodig.

Hoe spelen we hierop in?

We willen ons in Valkenswaard profileren als 'De tuin van Brainport': de groene kern van de regio. Voor recreatie én voor behoud en verbetering van de natuur. Hiervoor hebben we verschillende ambities opgesteld.

- We gaan voor meer groen. Groene gebieden zorgen voor minder snelle intreding van droogte en voor betere opvang en behoud van water in de bodem. De natuur die we al hebben, binnen en buiten de bebouwde kom, beschermen en versterken we.
- We vergroenen onze bebouwde kom zodat we kunnen genieten van het positieve effect dat groen heeft op ons geluk, onze gezondheid en op de leefbaarheid van onze wijken.
- We voorzien voldoende ruimte voor groen en waterberging in plannen voor nieuwbouwlocaties.
- We kijken bij de aanleg van nieuw groen welke planten goed in onze omgeving passen en weerbaarder zijn voor het veranderende klimaat.

- We passen waar mogelijk ecologisch bermbeheer toe langs wegen en paden.
- We beperken hinderlijke menselijke invloeden door afval, vervuiling en de uitstoot van schadelijke stoffen zoveel mogelijk terug te dringen.
- We werken binnen Natuurgrenspark
   De Groote Heide samen met andere
   gemeenten om onze prachtige natuur op
   de kaart te zetten.
- We werken samen met het onderwijs om natuureducatie te stimuleren.

Recreatie in Dommelland

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Vrije tijd besteden in Dommelland wordt steeds aantrekkelijker. Voor bezoekers van binnen én buiten Valkenswaard. Dommelland is dé plek waar je 'ff offline' kunt. Mensen die in en rond Eindhoven wonen, kiezen er bijvoorbeeld voor om Valkenswaard te benutten als startplek voor hun vrijetijdsactiviteiten. En naast mogelijkheden voor een dagje uit, zijn er veel verschillende overnachtingsmogelijkheden.

In 2040 is voor onze bezoekers in de tuin van Brainport ook een herkenbaar recreatief gebied ontstaan: Dommelland. Dáár werken we naartoe; een gebied dat mogelijkheden biedt om prettig te wandelen, fietsen of paardrijden. Door Dommelland kunnen we meer regie pakken, zowel in onze natuur als in recreatie. Zo kunnen we de natuur die écht rust moet hebben, beschermen en de natuur die het wel kan hebben, toegankelijk maken voor recreatie. Het blijft immers een uniek en beschermd natuurgebied.

Hoe spelen we hierop in?

Valkenswaard profileert zich als dé gemeente voor actieve recreatie binnen de Brainportregio. Dommelland is hier een belangrijk onderdeel van. Het gebied verder ontwikkelen en de samenhang versterken is daarom van groot belang. Om dit te bereiken hebben we de volgende ambities geformuleerd:

- We ontwikkelen een duurzame zone voor vrijetijdsbesteding (leisure-zone) aan de zuidkant van Valkenswaard. Hiervoor gaan we verder met het realiseren van het uitvoeringsprogramma Dommelland.
- We bouwen ons toeristisch-recreatief aanbod uit en zetten in op het behoud van ons aantrekkelijke aanbod aan evenementen en activiteiten.
- We bekijken de mogelijkheden die de verbinding tussen onze cultuurhistorie en onze natuur biedt.
- We gaan intensiever samenwerken met de gemeenten binnen Natuurgrenspark De Groote Heide. Om het toerisme en de recreatie in ons grensgebied te bevorderen en onder de aandacht te brengen.

- We werken verder aan het verbeteren van onze routes voor fietsen, paardrijden en wandelen, op basis van de hoofdroutestructuur.
- We geven verder vorm aan onze
   Paardenzone en boulevard en stimuleren
   de maatschappelijke betrokkenheid
   vanuit ondernemers richting ons dorp en
   andersom.
- Voor het Eurocircuit stellen we deze raadsperiode een bestemmingsplan vast, conform het raadsbesluit van juli 2021.

Wijzer door participatie

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Participatie vormt een belangrijk onderdeel van onze manier van werken. Dat betekent dat inwoners van Valkenswaard meedenken, meedoen en waar mogelijk mee beslissen over ontwikkelingen in onze omgeving.

Andersom denkt de gemeente ook mee bij initiatieven van inwoners. Zo ontdekken we: wat willen onze inwoners? Wat vinden zij belangrijk en wat hebben zij nodig? Door participatie en goede communicatie ontstaat er meer wederzijds begrip en bouwen we samen aan een Valkenswaard waar we trots op zijn. Valkenswaard zijn we namelijk samen.

De gemeente en haar medewerkers krijgen veel meer de rol van verbinder tussen inwoners, organisaties en bedrijven. Deze verbindende rol voeren we uit op basis van vertrouwen. We hebben vertrouwen in onze inwoners en in het zelfsturend en zelfoplossend vermogen van onze samenleving. We streven ernaar hierin veel ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving en deze te omarmen. Dit moet ook terugkomen in onze wijkaanpak en in de betrokkenheid van ons inwonerspanel.

Door de Omgevingswet die binnenkort ingevoerd zal worden, zal het landschap van participatie flink veranderen, zowel vanuit de inwoner richting de overheid als andersom. Voor heel Nederland, ook voor Valkenswaard, leidt dit tot nieuwe inzichten en andere manieren van werken. Hierin blijven we met elkaar leren en groeien, zodat participatie optimaal ingezet kan worden in het belang van Valkenswaard. Wij gaan uit van de kracht van onze inwoners.

We willen een gemeente zijn die helder en open is over haar besluiten. Op die manier kunnen inwoners onze keuzes beter begrijpen en er makkelijker over meedenken en benutten wij de kennis, kracht en ideeën van onze inwoners.

- We ontwikkelen een sturingsfilosofie voor participatie waarin we onze visie op participatie uitwerken. Dit is een visie en geen handleiding zoals onze participatiewijzers.
- Hiervoor proberen we nieuwe participatievormen uit, zoals participatie via het inwonerspanel, dat zowel digitaal wordt benaderd als tijdens bijeenkomsten wordt gevraagd naar hun mening.
- We verfijnen onze manier van participatie en passen die op maat toe. Daarin zoeken we ook naar mogelijkheden voor kinderparticipatie.
- We doen ervaringen op hoe we de processen van participatie bij nieuwbouwontwikkelingen onder de omgevingswet optimaal kunnen laten verlopen.
- We werken vanuit de bedoeling.
- We zorgen dat alle verschillende groepen in de samenleving de kans krijgen om te participeren. Zo draagt participatie indirect bij aan een sterke sociale cohesie en het tegengaan van de eerder genoemde tweedelingen.
- Er is een optimale balans tussen een representatieve en een directe democratie. Oftewel: inwoners kunnen hun mening geven door te stemmen op een politieke partij en op andere manieren hun stem laten horen.

Bestuurlijke samenwerking

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Het bestuur van Valkenswaard bestaat uit het college van burgemeester en wethouders, en de gemeenteraad. Valkenswaard werkt op de bedrijfsvoeringstaken samen met de gemeenten Cranendonck en Heeze-Leende via de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2-gemeenten (GRSA2). Door deze samenwerking willen we als groep gemeenten sterker staan en minder kwetsbaar zijn. Sinds 2016 zijn de gemeenten met elkaar in gesprek over hun blik op samenwerking in de toekomst. Dit toekomstperspectief hebben we 'Stip op de horizon' genoemd. Uit ons medewerkers-tevredenheidsonderzoek blijkt dat er bovendien ruimte voor verbetering is binnen de samenwerking via de GRSA2 op het gebied van bedrijfsvoering.

Nadenken en een keuze maken over de samenwerking van de GRSA2 is dus belangrijk. De gemeente Valkenswaard ziet veel uitdagingen en opgaven tegemoet. Uitdagingen en opgaven die steeds groter worden en moeilijk als kleine gemeente alleen op te lossen zijn. Denk bijvoorbeeld aan krapte op de arbeidsmarkt. Dit kan ten koste gaan van goede dienstverlening en maatschappelijke ondersteuning van de gemeente richting inwoners.

Nauwe inhoudelijke samenwerking met deze gemeenten is voor Valkenswaard alleen mogelijk als duidelijk is wat de stip op de horizon waar we naartoe werken precies is. En als deze stip het einddoel is. Tot daar een keuze over wordt gemaakt, blijft samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering ons uitgangspunt. We kunnen het ons immers niet veroorloven om onze schaarse capaciteit in te zetten op onduidelijke regionale opgaven. Wat uiteindelijk de keuze ook zal zijn, nadenken over de toekomstbestendigheid van onze gemeente en over oplossingen voor de verschillende opgaven blijft een belangrijke prioriteit.

Hoe spelen we hierop in?

Om met de maatschappelijke opgaven die op ons afkomen om te kunnen gaan, is inzicht krijgen in deze opgaven heel belangrijk. Ook is inzicht in de bestuurskracht en samenwerking nodig om de opgaven goed aan te pakken.

- We evalueren indien nodig onze deelname in gemeenschappelijke regelingen.
- We geven samen met de gemeenten Cranendonck en Heeze-Leende richting aan de bestuurlijke toekomst van de GRSA2.
- We maken de 'Stip op de horizon' meer concreet met het doel tot een afronding te komen.
- Daarnaast willen we de rollen van het bestuur, de organisatie en de samenleving in de verschillende maatschappelijke taken en opgaven verder ontwikkelen, in lijn met de Toekomstvisie 2040.

Samenwerking in de regio

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Binnen de regio werken we steeds meer en intensief met elkaar samen. Een van de duidelijkste ontwikkelingen is die van Brainport en de groei rondom Eindhoven. Dit laat zien dat verstedelijking innovatie en economische ontwikkeling kan stimuleren. Ook de gemeente Valkenswaard, als onderdeel van de Brainportregio, draagt bij aan de ontwikkeling van de regio.

Valkenswaard is bijvoorbeeld de spil in grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van natuur, toerisme en recreatie. Binnen Natuurgrenspark De Groote Heide werken we samen met de gemeenten Eindhoven, Cranendonck, Heeze-Leende, Pelt en Hamont-Achel aan een robuust en toekomstbestendig natuurgebied. Daarnaast zijn we actief betrokken bij de MRE Regio en tal van andere samenwerkingen.

Daarnaast werken we als gemeente verder aan ons citymarketingproject, waarmee we in 2015 zijn gestart. In dit project hebben we samen met inwoners het DNA van Valkenswaard bepaald. Waar willen we ons als gemeente in onderscheiden? De stichting Valkenswaard Marketing die hier in 2016 uit ontstond, verzorgt effectieve citymarketing, zoals reclame voor evenementen in de gemeente.

Hoe spelen we hierop in?

Valkenswaard heeft als gemeente heel wat te bieden. Door een proactieve houding en een positieve insteek, werken we aan een sterke positie in de regio en aan prettige en efficiënte samenwerking met onze partners, zoals regiogemeenten en de provincie. Om dit te bereiken hebben we verschillende ambities geformuleerd.

- We werken met andere gemeenten samen in de BGTS De Groote Heide. Zo zetten we onze prachtige natuur op de kaart.
- We sluiten aan op de Brainport
   Nationale Actieagenda (BNA) en de
   Omgevingsstrategie Zuidoost-Brabant.
- We willen onze identiteit als woongemeente voor starters en jonge gezinnen duidelijk laten zien. Én we willen ons positioneren als dé Leisure gemeente van Zuidoost-Brabant. Oftewel, als gemeente die heel geschikt is om je vrije tijd te besteden.
- Hiervoor evalueren en verbeteren we onze lobby-aanpak. Hierbij focussen we op de uitgangspunten uit onze Toekomstvisie 2040 en onze visie op (regionale) samenwerking.
- Door stichting Valkenswaard Marketing verder te ontwikkelen, zetten we Valkenswaard nóg beter op de kaart.

Organisatie

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

De samenleving verandert. Onze organisatie zal mee moeten veranderen. Dit dwingt ons het bestuur, de organisatie en de samenleving opnieuw en in relatie tot elkaar te bezien.

Er komt veel op gemeenten af en onze capaciteit staat onder druk. Vanwege de situatie op de arbeidsmarkt is het, zelfs met externe inhuur, moeilijk tot soms onmogelijk om bepaalde vacatures ingevuld te krijgen die wel essentieel zijn voor een soepele bedrijfsvoering en het realiseren van onze ambities. Flexibel zijn, prioriteiten stellen en keuzes maken wordt daarom steeds noodzakelijker om onze capaciteit in te zetten op die vraagstukken die wij het meest belangrijk vinden.

Daarnaast zien we in de afgelopen decennia een overweldigende technologische ontwikkeling. Deze zien we terug in steeds meer apparaten die met internet verbonden zijn, maar ook in het digitaal werken van de overheid. Dit biedt mogelijkheden, maar ook uitdagingen. Zo is digitale veiligheid een van de aandachtspunten waar we niet omheen kunnen.

Uitgangspunt in onze werkwijze zijn onze kernwaarden: empathisch, gelijkwaardig, oplossingsgericht en daadkrachtig. Daarbij zijn we altijd open. Deze kernwaarden zijn samen met medewerkers van onze gemeente bepaald via het organisatieontwikkelproces 'Sterk in je werk'. Sterk in je werk zorgt ervoor dat we continu werken aan de ontwikkeling van de organisatie. Maar ook dat we veranderingen op tijd zien aankomen en daarop in kunnen spelen. Sterk in je werk is omgezet naar een programmastructuur en wordt in 2023 verder uitgevoerd.

Hoe spelen we hierop in?

Het steeds in ontwikkeling blijven van onze organisatie is een belangrijke ambitie van Valkenswaard, want een sterke, efficiënte organisatie zorgt voor een gezonde gemeente, waar inwoners prettig wonen, werken en leven. Om dit te bereiken hebben we de volgende ambities opgesteld.

- We gaan verder met de strategie Sterk in je werk. We dragen onze kernwaarden uit in ons werken en handelen.
- Deze strategie combineren we met de aangepaste manier van werken onder de Omgevingswet die de komende jaren vormgegeven zal worden.
- We kijken naar hoe we dingen in onze gemeente mogelijk kunnen maken in plaats van naar regels waardoor iets (on) mogelijk is.
- We zullen onze strategie voor het binnenhalen en binden van medewerkers aan moeten passen aan de huidige arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld door ons meer te richten op het binnenhalen van medewerkers met beperkte ervaring die we zelf opleiden in junior-senior combinaties. Ontwikkeling van onze medewerkers is essentieel in deze arbeidsmarkt.

Dienstverlening

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Goede dienstverlening van de gemeente richting inwoners, ondernemers en instellingen vraagt om blijvend ontwikkelen. De samenleving is continu in beweging. Inwoners kunnen bijvoorbeeld steeds meer online met de overheid regelen. Ook het archief van de overheid wordt meer en meer digitaal. De toegankelijkheid neemt hierdoor toe, maar het risico ook. Daarom moeten we, zoals eerder genoemd, voldoende aandacht besteden aan digitale veiligheid in de gemeente.

We gebruiken als gemeente ondersteunende systemen voor onze dienstverlening. Maar de gemeente gaat ook met nieuwe systemen werken, zoals het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO ondersteunt de gemeente bij het uitvoeren van de Omgevingswet en stuurt aan op het verlenen van dienstverlening als één overheid.

Daarnaast verleggen we onze focus van regels naar menselijkheid en werken dus vanuit de bedoeling. We zien graag dat regels niet als beperking, maar als ondersteuning dienen om prettig in Valkenswaard te kunnen leven. Maatwerk bieden op basis van de individuele situatie van onze inwoners is ons uitgangspunt. Dienstverlening vanuit begrip en vertrouwen.

Hoe spelen we hierop in?

Om onze dienstverlening te optimaliseren, hebben we verschillende ambities geformuleerd:

- Goede dienstverlening staat centraal in de gemeente Valkenswaard. We richten de dienstverlening in vanuit de focus en situatie van de inwoner. We laten onze dienstverlening regelmatig toetsen door verschillende doelgroepen.
- We verlenen diensten op basis van onze kernwaarden. De basis van onze dienstverlening gaat uit van positieve gezondheid en werken vanuit de bedoeling en is inclusief voor iedereen.
- We blijven investeren in onze ondersteunende systemen, om blijvend goede dienstverlening te kunnen bieden.

- We willen het communicatiebewustzijn van onze medewerkers vergroten en toespitsen op wat de moderne maatschappij vraagt (bijvoorbeeld in gebruik van social media).
- We voldoen aan wet- en regelgeving op gebied van gevoelige gegevens en gaan integer om met de informatie die wij verwerken.

Financiën

Welke ontwikkelingen en uitdagingen zien we?

Een gemeente die financieel gezond is, zorgt voor groei en ontwikkeling en voor kansen voor inwoners en ondernemers.

Hoe spelen we hierop in?

Ons doel is een gezonde financiële positie als basis voor onze bestuurskracht. Oftewel: alleen als we onze geldzaken op orde houden, zijn en blijven we een sterke, kansrijke gemeente. Waar geven we ons geld aan uit? Om de juiste keuzes te kunnen maken, kijken we steeds naar de Toekomstvisie 2040.

- We maken een meerjarenbegroting met ruimte en flexibiliteit voor ontwikkelingen die passen in onze Toekomstvisie 2040.
- We versterken onze Algemene reserve en beheersen onze financiële risico's via het weerstandsvermogen.
- We zetten in op beheerste ontwikkeling van de lokale lasten.
- We evalueren onze manier van begroten en voeren mogelijke verbeteringen door.
- Om de Toekomstvisie 2040 op de juiste manier uit te voeren, introduceren we een nieuwe opzet van onze P&C-producten, nieuwe doelstellingen en nieuwe KPI's op basis van de Toekomstvisie 2040. Hierin betrekken we ook de regionale monitor Brede Welvaart.

37.

